

в повітрі робочої зони”, необхідно ту згоду далі ще погодити з цим положенням з Інструкції про 80% робочого часу.

Втім тут необхідно звернути увагу на те, що норматив Гігієнічна класифікація це положення Інструкції нейтралізує і самостійно виводить формулу врахування часу дії шкідливої речовини на робітника. При цьому вводиться алгоритм, яким при послідовній дії хімічних речовин умови праці визначається інтегральний ступінь шкідливості умов праці (С) за зміну. Спочатку визначається ступінь шкідливості за кожною речовиною окремо шляхом розрахунку відношення фактичної концентрації до її ГДК й оцінки класу та ступеня шкідливості. Якщо концентрація декількох речовин віднесена до 3 класу, ступінь шкідливості умов праці (С) за зміну визначається за формулою:

$$C = \frac{1t_1 + 2t_2 + 3t_3 + 4t_4}{T},$$

Як видно з тексту Гігієнічної класифікації, формула не застосовується для 1, 2, 4 класів умов праці і, відповідно, ми робимо висновок, що у відповідності до п.1 розділу Загальні положення Гігієнічної класифікації, де зазначено що робота в небезпечних умовах праці (4 клас) не дозволяється, атестація робочих місць 4 класу умов праці не проводиться. Якщо все ж таки проведуться якісь заміри на таких робочих місцях, то при існуючих нормативах, які регулюють проведення атестації і використання її результатів, ці заміри неможливо використати при визначенні пільг і компенсацій за шкідливі умови праці. Це призвело до того, що при відсутності у державних органах розуміння реальних умов праці на підприємствах країни, при черговій атестації були ліквідовані всі пільги і компенсації в цехах по виробництву вінілхлориду і полівінілхлориду.

УДК 331.452

ОБ’ЄКТИ ЕНЕРГЕТИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ: ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ

*Курепін В. М., к.еон.н., доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет*

З 2014 року енергетична галузь України перебуває в стані війни, погіршилися умови праці з 24-го лютого 2022 року з повномасштабним вторгненням на територію України. Хоча до початку активних бойових дій по всій території України і були прийняті певні рішення щодо безпеки об’єктів енергетики взагалі, так і конкретно кожного підприємства цій галузі, але керівники та працівники зустрілися з новими викликами, які треба було негайно вирішувати. На початок повномасштабної агресії вже були відпрацьовані на територіях України, де раніше велися активні бойові дії та тимчасово окупованих територіях, алгоритми безпекових заходів, але українська енергетична галузь зустрілася з переліком

нових, ще більш загрозливих викликів. Це, ядерний тероризм із захопленням АЕС (Чорнобильська АЕС, Запорізька АЕС), численні пошкодження критичної інфраструктури: електричних мереж та обладнання, виїзд фахівців та їх сімей з зони бойових дій та зон обстрілу (Запорізька, Дніпропетровська, Миколаївська, Одеська, Херсонська області). У зв'язку з новими, більш серйозними викликами для енергетики постали питання врегулювання та вирішення у першу чергу безпечових заходів для енергетичної галузі в цілому [1, с. 11], та і конкретно по кожному об'єкту енергетики, особливо на робочих місцях підприємств, працівники яких опинилися у зонах активних бойових дій.

Терміново потрібно було запроваджувати ряд регуляторних змін, покликаних стабілізувати галузь та вирішувати критичні проблеми [2, с. 56], зокрема, створення безпечних і безаварійних умов праці на суб'єктах господарювання під час експлуатації електричного устаткування та мінімізації ризиків виникнення нещасних випадків на виробництві в умовах воєнного стану. Безпечні і безаварійні умови праці досягалися такими заходами:

- виконання робіт підвищеної небезпеки в регіонах, розташованих безпосередньо в зонах ведення бойових дій і на незначній відстані від них тільки в складі бригад 3-5 робітників, які мають відповідну кваліфікацію та після позапланового інструктажу з питань охорони праці щодо дій виробничого персоналу в разі початку артилерійських обстрілів, бомбардування тощо;

- в зонах, прилеглих до ведення бойових дій, перед проведенням робіт підвищеної небезпеки відповідальні за безпеку праці спільно із представниками структурних підрозділів МВС, ДСНС, територіальної оборони, повинні організувати перевірку робочої зони та прилеглих ділянок на предмет наявності вибухових пристроїв та інших підозрілих предметів, що створюють або можуть створити загрозу працівникам підприємства;

- проведенням робіт підвищеної небезпеки винятково в денний час [3, с. 99], а в разі виконання робіт зі штучним освітленням забезпечувати прибори освітлення світломаскуванням;

- заборонаю використання несправного обладнання, у випадках відмови електрообладнання забезпечити ефективну роботу технічних служб;

- розробкою безпечних маршрутів, з якими ознайомлені всі працівники, які будуть виконувати доставку, транспортування устаткування та іншого електрообладнання до місця безпосереднього виконання робіт;

- організацією оперативної комунікації між працівниками, негайного інформування їх у разі створення небезпечної для їхніх життя та здоров'я ситуації;

- заборонаю виконання складних/ довготривалих робіт на відкритому просторі в зонах, прилеглих до ведення бойових дій тощо.

Українські підприємства енергетики зазнали значних ушкоджень внаслідок безпрецедентних російських ракетних атак. Але енергетики цілодобово відновлюють енергопостачання, працюючи злягоджено та відповідально, створюю-

чи безпечні умови праці за рахунок виконання заходів безпеки праці та мінімізації наслідків невизначених ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Блащук В. В. Захист енергетичної інфраструктури: аналіз української законодавчої бази // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 10-13. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12063>.
2. Іваненко В. С. Деякі методи оцінки професійних ризиків // Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти: матеріали Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Біла Церква, 26 жовтня 2022 р. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 55-59. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12472>.
3. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління професійними ризиками на вітчизняних підприємствах // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 12 травня 2022 р. Львів: ЛДУ БЖД, 2022. С. 97-99. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11713>.

УДК 331.41

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ ПЕРЕБУВАННЯ МОРЯКІВ НА БОРТУ СУДНА

Ляшенко О. Б., к.т.н., доцент, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, екології та хімії

Шпота О. О., асистент кафедри безпеки життєдіяльності, екології та хімії
Одеський національний морський університет

Специфіка морської праці обумовлює необхідність тривалого перебування моряків на борту судна. Всі чинники, які можна об'єднати в інтегральне поняття «суднове середовище», протягом усього періоду їх перебування на судні, яке є обмеженим об'єктом, впливають на організм моряків. Такі умови викликають функціональні зміни в організмі. Постійне перебування в цих умовах може привести до розвитку патологічних станів.

В Керівному принципі В4.3.1 Конвенції МОП-2006 «Положення про нещасні випадки на виробництві, випадки травматизму і професійних захворюваннях» в частині впливу зовнішніх факторів вказано: «Компетентний орган повинен забезпечувати, щоб в національних керівних принципах, що стосуються